

Seðlabanki Íslands

Samspil losunar fjármagnshafta og slita búa föllnu bankanna einn helsti áhættuþátturinn

Sigríður Benediktsdóttir

Framkvæmdastjóri fjármálastöðugleika

22. apríl 2015

Skýrslan

I. Efnahagslegt umhverfi

- Rammi I-1: Gjaldeyriskaup Seðlabanka Íslands
- Rammi I-2: Stærð íslenska skuggabankakerfisins

II. Ytri staða þjóðarbúsins

- Rammi II-1: Undirliggjandi viðskiptajöfnuður
- Rammi II-2: Eignadreifing innlendra aðila
- Gjaldeyrisútboð Seðlabankans

III. Rekstur og eigið fé

- Rammi III-1: Eiginfjárukar
- Rammi III-2: Reynsla af notkun innramatsaðferða við útreikning eiginfjárkröfu

IV. Fjármögnun og laust fé

Skýrslan

V. Eignir innlánsstofnana og staða lántakenda

- Rammi V-1: Vaxtaendurskoðun útlána til heimila og fyrirtækja

VI. Aðilar á fjármálamarkaði

VII. Uppgjör fallinna fjármálafyrirtækja

Viðauki 1: Þjóðhagsvarúð á Íslandi, Norðurlöndum og Eystrasaltslöndum

- Rammi: Varúðarreglur eftir fjármagnshöft

Fjármálalífið: horfur

Efnahagslegar aðstæður og ytri staða

- Nokkuð gott jafnvægi er í þjóðarbúskapnum
- Aukinn viðskiptajöfnuður m.a. vegna batnandi viðskiptakjara

Rekstrarafkoma stóru bankanna góð

- Reiknuð arðsemi jókst frá fyrra ári
- markaðsfjármögnun hefur aukist á undanfögnu
- Óreglulegir liðir setja mark sitt á afkomu

Heimili og fyrirtæki

- Fjárhagsstaða heimila og fyrirtækja sögulega góð
- Ummerki fjármálaáfallsins eru þó enn til staðar hjá einstökum hópum

..... og helstu áhættuþættir

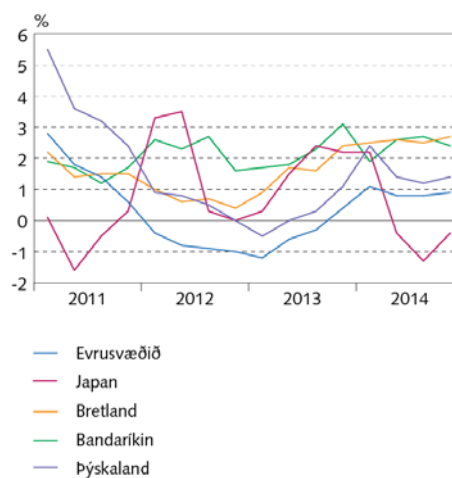
EFNAHAGSLEGAR AÐSTÆÐUR OG YTRI STAÐA ÞJÓÐARBÚSINS

Hreyfingar á alþjóðlegum fjármálamörkuðum Lágir vextir.....

- Hagvaxtarhorfur hafa heldur vænkast í þróuðum ríkjum en versnað í nýmarkaðsríkjum
- Stýrivextir í Japan og Evrópu eru í námunda við núll
 - ávöxtunarkrafa þýskra ríkisskuldabréfa hefur lækkað ört og er um þessar mundir lægri en í Japan. Þessi þróun endurspeglar væntingar um viðvarandi lágvaxtaskeið í Evrópu sem þrýstir eignaverði upp
- Lágir vextir þýða að skuldsetning verður ódýrari og hætta er á að skuldsetning einkageirans og hins opinbera aukist

Hagvöxtur í ýmsum löndum¹

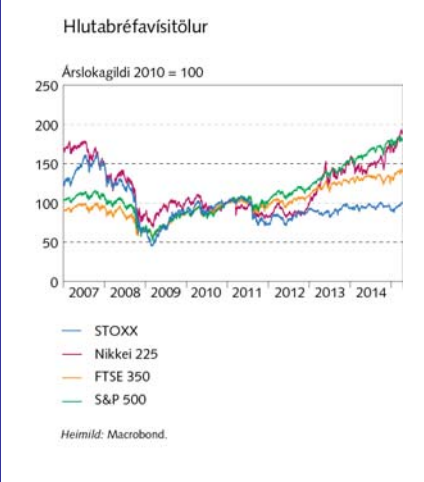

1. Breyting VLF frá sama fjórðungi ársins á undan.
Heimild: Macrobond.

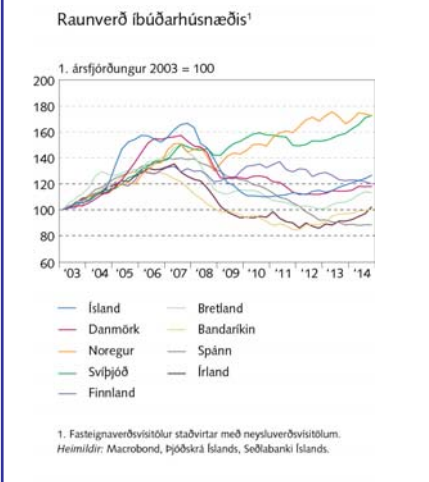
.... og eignaverð hækka

Evrópskar og japanskar hlutabréfavisitölur hafa hækkað um það bil 10% frá áramótum. Hlutabréf í US óbreytt.

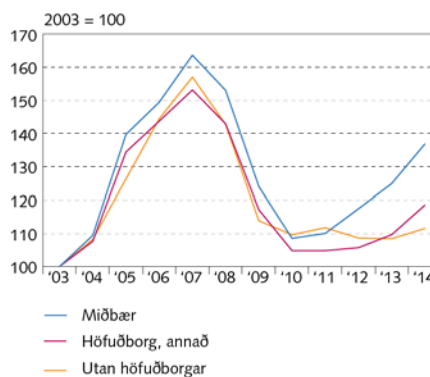
Raunverð fasteigna hefur hækkað töluvert síðastliðin tvö ár á Norðurlöndunum, öðrum en Finnlandi, sem og víðar.

Innlent fasteignaverð undir höftum

- Vísitala íbúðaverðs á höfuðborgarsvæðinu hækkaði um 9,6% í fyrra og um 3,2% til viðbótar á fyrstu tveimur mánuðum ársins
 - Þessi hækun frá nokkuð lágu raunverði endurspeglar fyrst og fremst undirliggjandi hagstærðir
- Velta á fasteignamarkaði hefur aukist um nær helming á síðustu tveimur árum
- Verðþróun íbúðarhúsnæðis er þó að nokkru leyti ólík eftir hverfum og byggðarlögum
 - Fasteignaverð í hverfum miðsvæðis á höfuðborgarsvæðinu hefur hækkað um fjórðung síðan 2012
- Þótt ekki virðast komin fram merki um bólmmyndun á markaðnum í heild er fasteignaverð nú orðið hátt á flesta mælikvarða í vissum hverfum höfuðborgarinnar

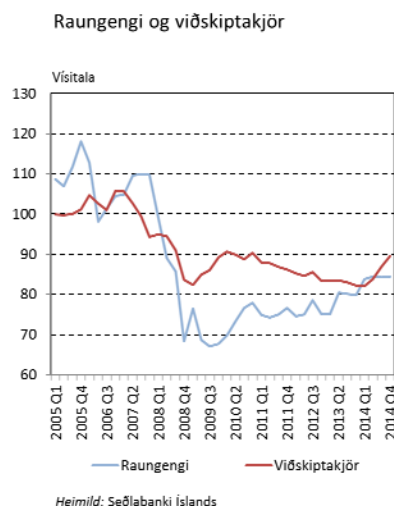
Raunverð íbúðarhúsnæðis¹

1. Vísitala fermetraverðs á föstu verðlagi.
Heimildir: Þjóðskrá Íslands, Seðlabanki Íslands.

Búskapur þjóðarinnar

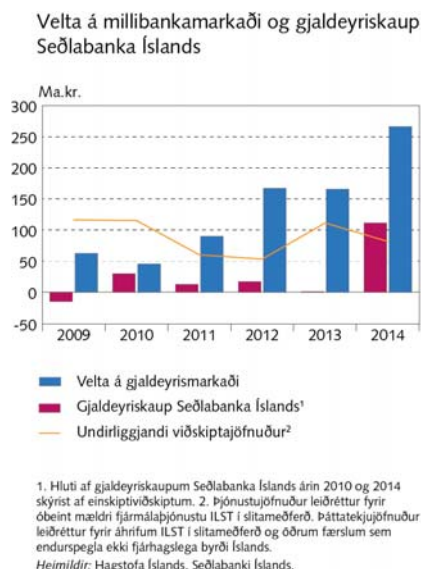
- Nokkuð gott jafnvægi er í þjóðarbúskapnum með áframhaldandi efnahagsbata, minnkandi atvinnuleysi og lítilli verðbólgu
 - Skuldir ríkissjóðs lækkuðu um 2 prósentur af landsframleiðslu á síðasta ári og voru 76% af VLF í árslok
- Utanríkisviðskipti halda áfram að skila miklum afgangi
 - Raungengið hefur haldið áfram að styrkjast og...
 - viðskiptakjör bötnuðu umtalsvert á síðasta ári og hefur sú þróun haldið áfram í ár

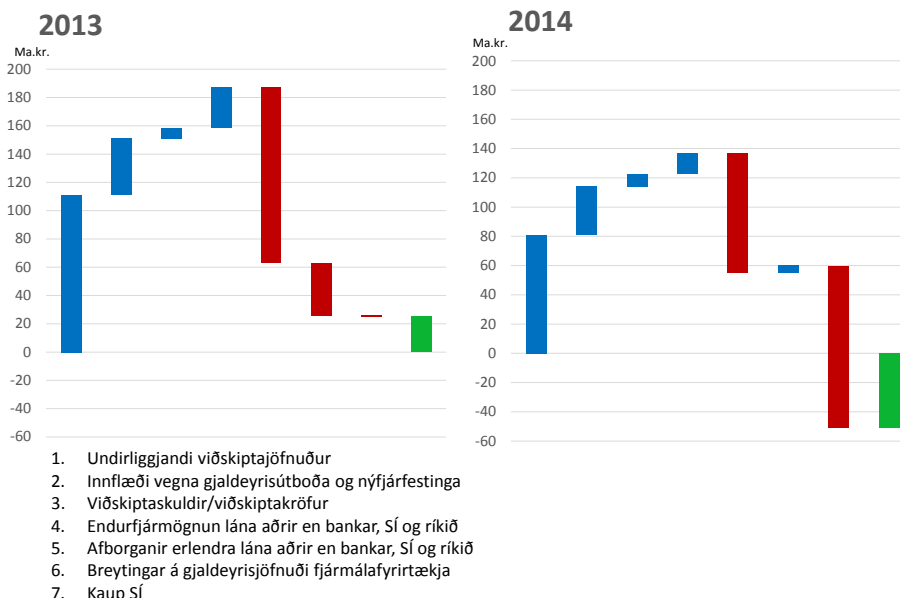
Gjaldeyriskaup Seðlabanka Íslands

- Í maí 2014 tilkynnti Seðlabankinn að hann hygðist hafa virkari afskipti af gjaldeyrismarkaði en áður
 - Regluleg kaup Seðlabankans nema samtals 6 milljónum evra á viku
- Á fyrstu þremur mánuðum þessa árs hefur bankinn keypt fyrir tæpa 34 ma.kr. samanborið við rúma 24 ma.kr. í fyrra.
 - Ef horft er framhjá sérstökum inngripum hafa kaup Seðlabankans rúmlega tvöfaldast á milli ára
- Hrein kaup Seðlabankans árið 2014 námu rúmlega 111 ma.kr en einungis 1 ma.kr. árið 2013

Afgangur af utanríkisviðskiptum og breyting á gjaldeyrisjöfnuði innlendra aðila

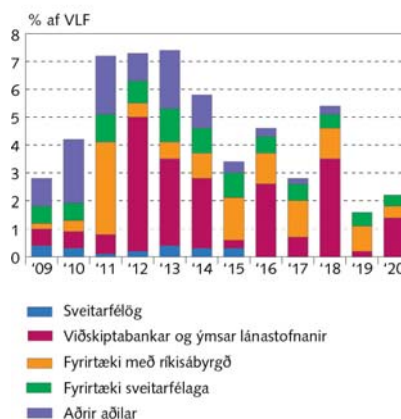
Samningsbundnar afborganir erlendra lána

- Afborganarferill erlendra lána og lánaskulda í erlendum gjaldmiðlum hefur breyst umtalsvert á síðustu mánuðum, helst má þar nefna
 - Lengingu á skuldabréfum Landsbankans við LBI
 - Greiðara aðgengi innlendra aðila að fjármagnsmörkuðum

Samningsbundin greiðslubyrði þjóðarbúsins í erlendum gjaldmiðlum^{1, 2}

Afborganir af erlendum lánum og lánum í erlendum gjaldmiðlum við föllnu bankana

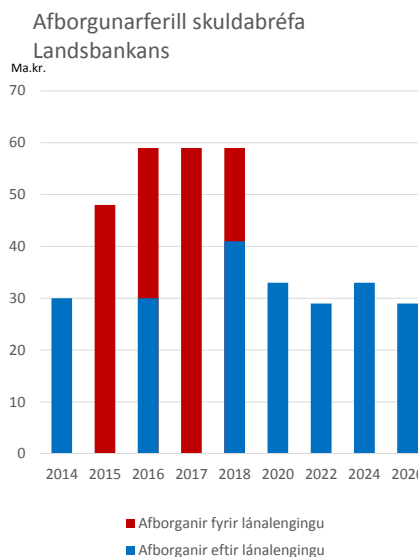
1. Án ríkissjóðs og Seðlabanka Íslands. 2. Miðað við stöðuna 20. mars 2015 og gengi 19. febrúar 2015.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Skilmálabreyting á skuldabréfum Landsbankans

- Rúmlega 120 ma.kr. af skuldinni sem voru á gjalddaga fram til ársins 2018 verða nú greiddir á árunum 2020 til 2026
 - Bréfin bera 290 punkta álag til ársins 2018 en svo stighækkandi vexti háð lánstíma eftir það
- Landsbankinn forgreiddi 30 ma.kr.
- Bankinn getur greitt af skuldabréfunum fyrr ef hann kýs svo

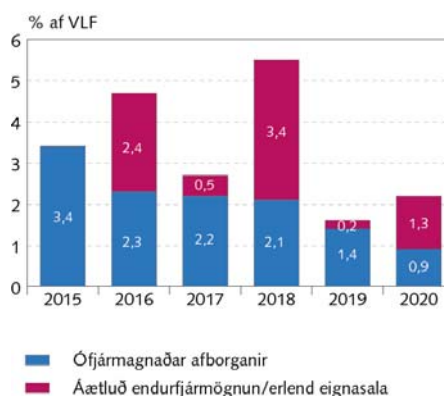
Samningsbundnar afborganir erlendra lána

- Ef viðskiptabankarnir endurfjármagna fjármögnun sína og tekið er tillit til innlendra aðila sem safnað hafa fyrir gjalddögum eru áætlaðar afborganir fram til ársins 2020 um 300 ma.kr. eða að meðaltali um 2,1% af VLF á ári
- Horfur hafa nú batnað á að afgangur af utanríkisviðskiptum og aukið aðgengi innlendra aðila að erlendum lánsfjármörkuðum, muni nægja fyrir ófjármagnaðri afborgunarbyrði innlendra aðila á erlendum lánum

Samningsbundin greiðslubyrði þjóðarþúsins í erlendum gjaldmiðlum^{1, 2}

Afborganir af erlendum lánum og lánum í erlendum gjaldmiðlum við föllnu bankana

1. Án ríkissjóðs og Seðlabanka Íslands 2. Miðað við stöðuna 20. mars 2015 og gengi 19. febrúar 2015.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Undirliggjandi erlend staða þjóðarbúsins

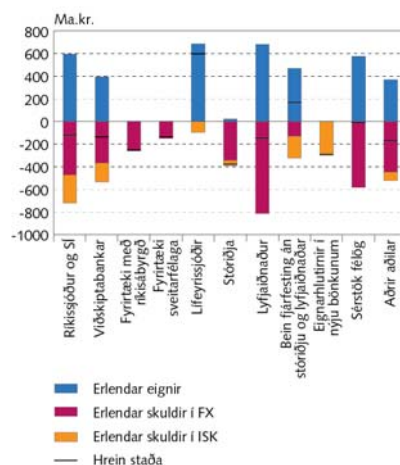

- Í árslok 2014 er talið að undirliggjandi hrein erlend staða þjóðarbúsins hafi verið neikvæð um 45% af landsframleiðslu eða 896 ma.kr. samanborið við 53% af landsframleiðslu eða 999 ma.kr. í lok árs 2013.

- Reiknuð áhrif uppgjöra fallina fjármálafyrirtækja hafa að öðru óbreyttu neikvæð áhrif sem nemur 39% af landsframleiðslu.

Áætlaðar erlendar eignir og skuldir í undirliggjandi erlendri stöðu þjóðarbúsins

Árslok 2014

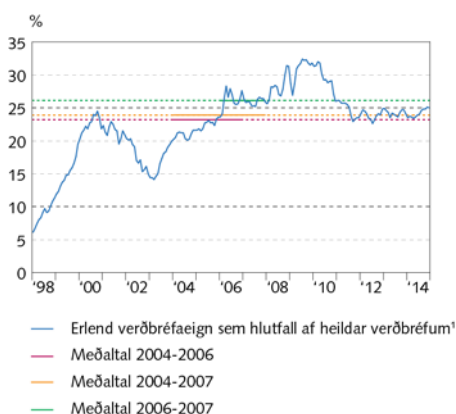
Heimildir: Fjárhagsupplýsingar Giltis, Kaupþings og LBI, Seðlabanki Íslands.

Erlendar eignir innlendra aðila

- Höftin beina sparnaði á innlendan markað og hamla þannig áhættudreifingu
 - Vægi erlendra eigna þjóðarbúsins er þó enn nálægt sögulegum gildum
 - Hlutfall erlendra eigna lífeyrissjóðanna í lok árs 2014 var um 25,1% sem er svipað og árin fyrir fjármálaáfallið
- Útflæði innlendra aðila við losun fjármagnshafna til áhættudreifingar á eignasöfnum verður því líklega innan viðráðanlegra marka við núverandi aðstæður á erlendum mörkuðum
 - Vextir víða neikvæðir og verð á öðrum eignamörkuðum í hæstu hæðum
- Verði fjármagnshöftin hins vegar ekki losuð í náinni framtíð mun skapast þörf fyrir innlenda aðila á áhættudreifingu eignasafna sinna

Erlend verðbréfaeign lífeyrissjóðanna

1. Innstæður ekki meðtaldir.
Heimild: Seðlabanki Íslands.

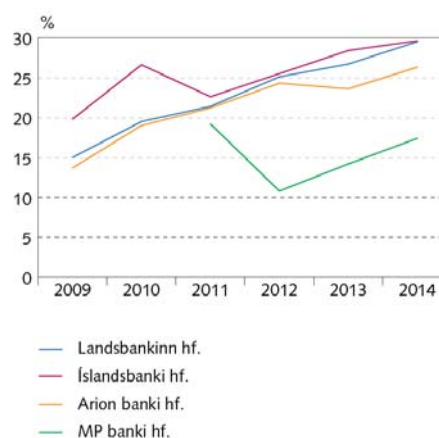
Fjármálaráfið: horfur

REKSTRARAFKOMA FJÁRMÁLAFYRIRTÆKJA

Rekstur og eigið fé

- Stóru viðskiptabankarnir voru gerðir upp með umtalsverðum hagnaði á síðasta ári
 - Samanlagður hagnaður þeirra eftir skatt nam 81 ma.kr. borið saman við rúma 64 ma.kr. árið áður.
- Samanlagt eiginfjárlutfall bankanna var 28,5% í lok árs 2014
 - Hækkaði um 2,3 prósent á milli ára
- Áform eru um að greiða 46 ma.kr í arð á þessu ári, eða sem nemur 56% af hagnaði árisins 2014
 - Þá hefur Landsbankinn fengið heimild hluthafafundar til kaupa á allt að 10% af eigin hlutabréfum en slík kaup jafngilda arðgreiðslu
- Sviðsmyndir grunnrekstrar benda til að rekstur sé að þróast til betri vegar

Eiginfjárlutföll viðskiptabankanna¹

1. Samstæður. Eiginfjárgrunnur sem hlutfall af áhættugrunni.
Heimildir: Ársreikningar viðskiptabanka.

Virðisbreytingar

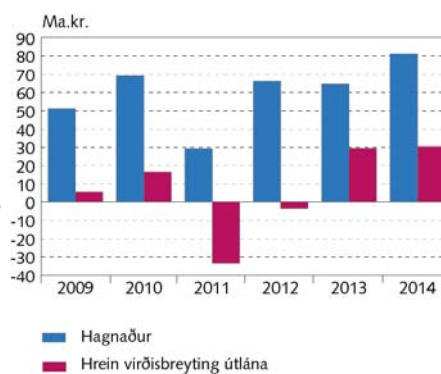

- Hrein virðisaukning útlána var umtalsverð á árinu 2014 eða 30,4 ma.kr. og var þannig einn af stærstu tekjuliðum bankanna
- Tekjur vegna sölu og uppfærslu stærstu eignarhluta í félögum og aflagðri starfsemi náum um 29 ma.kr.
- Séu þessar tekjur lagðar saman nema óreglulegar tekjur og matsliðir um 55% af heildarhagnaði ársins fyrir skatta

Virðisbreytingar 2009-2014

Virðishækkun útlána	470 ma.kr.
Virðisrýrnun útlána	-296 ma.kr.
Virðisbreytingar skilyrtra skuldabréfa	-129 ma.kr.
Heildaráhrif á tekjur	45 ma.kr.

Hagnaður og hrein virðisbreyting útlána hjá stóru viðskiptabönkunum¹

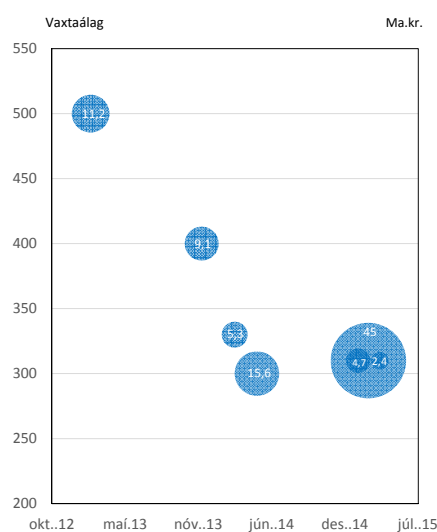

Fjármögnun

- Fjármögnun viðskiptabanka samanstendur að mestu leyti af innlánnum en.....
 - Innlán viðskiptavina 52%
 - Innlán fjármálafyrirtækja í slitameðferð 7%
 - Eigið fé 21%, víkjandi lán 2%
 - Önnur lántaka 18%
-markaðsfjármögnun erlendis hefur aukist á undanfögnu

Erlendar útgáfur viðskiptabankanna frá 2008

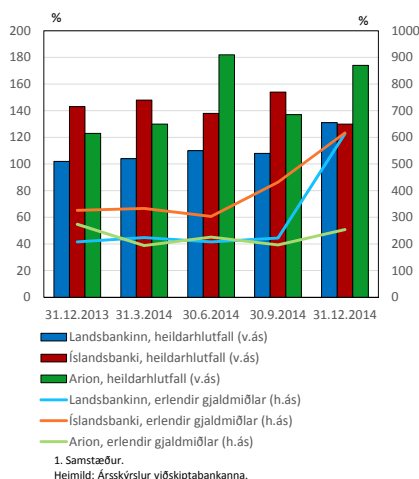

Laust fé bankanna

- Reglur Seðlabankans um laust fé gera ráð fyrir að fjármálafyrirtæki eigi ávallt nægar lausar hágæða eignir til að standa straum af nettóútreymi fjármagns næstu 30 daga við álagsaðstæður
 - Reglurnar eru í gildi fyrir heild og í erlendum gjaldmiðlum
- Viðskiptabankarnir uppfylla allir lausafjárkröfur Seðlabankans og lausafjárstaða þeirra í erlendum gjaldmiðlum er mjög sterk
 - Viðskiptabankarnir eiga lausar eignir í erlendum gjaldmiðlum til að greiða út nær öll innlán í erlendum gjaldmiðlum sem er nokkuð umfram kröfur í lausafjárreglum Seðlabankans

Lausafjárhlutföll viðskiptabankanna¹

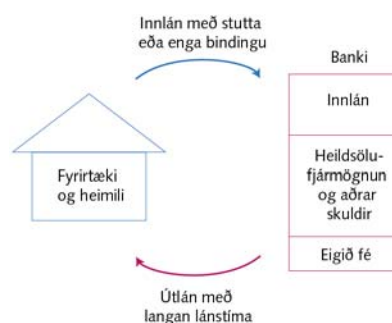

Nýjar fjármögnunarreglur í erlendum gjaldmiðlum

- Seðlabanki Íslands hefur sett reglur um fjármögnunarhlutfall viðskiptabanka í erlendum gjaldmiðlum. Því er ætlað að tryggja lágmark stöðugrar fjármögnunar í erlendum gjaldmiðlum til eins árs og takmarkar því að hve miklu leyti viðskiptabankar geta reitt sig á óstöðuga skammtímafjármögnun til þess að fjármagna langtímaútlán í erlendum gjaldmiðlum.

Útskýring á gjalddagamisræmi

Heimild: Norski seðlabankinn.

$$\text{Fjármögnunarhlutfall (FX)} = \frac{\text{Tiltæk stöðug fjármögnun} - \text{reiknaður netkvæður gjaldeyrisjöfnuður}}{\text{Nauðsynleg stöðug fjármögnun} - \text{reiknaður jákvæður gjaldeyrisjöfnuður}}$$

Fjármálaráðgjafi: horfur

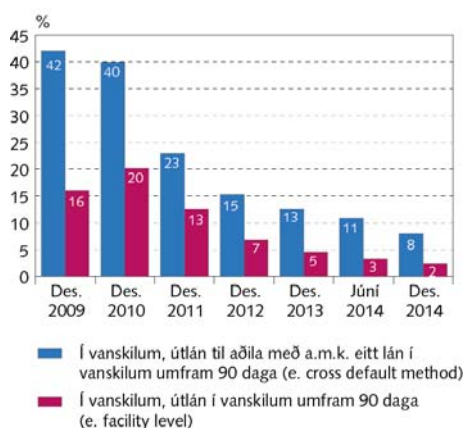
EIGNIR INNLÁNSSTOFNANA OG STAÐA LÁNTAKENDA

Vanskilahlutföll halda áfram að lækka

- Endurskipulagning lánasafna heimila og fyrirtækja hélt áfram á árinu 2014 sem má sjá í því að vanskilahlutföll útlána hjá þremur stærstu viðskiptaböndkunum lækkuðu úr 6,8% í árslok 2012 niður í 2,8% um síðustu áramót sé miðað 90 daga vanskil
- Í alþjóðlegum samanburði við valin lönd þá eru vanskilahlutföllin hér á landi orðin nokkuð lág

Vanskilahlutföll þriggja stærstu viðskiptabankanna¹

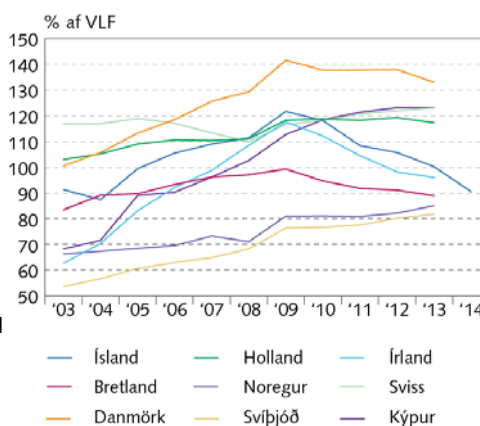
1. Móðurfélög, bókfært virði.
Heimildir: Fjármálaeftirlitið, Seðlabanki Íslands.
Fjármálaeftirlitið, Seðlabanki Íslands.

Skuldastaða heimila batnar

- Í árslok 2014 voru skuldir heimila um 90,5% af landsframleiðslu
 - Í hlutfalli af landsframleiðslu lækkuðu skuldir um 10% árið 2014. Skuldir ekki verið lægri síðan 2004 sé tekið mið af landsframleiðslu.
- Árið 2009 voru skuldir íslenskra heimila rúmlega 126% af VLF og aðeins Danmörk var með hærra skuldahlutfall
 - Síðan þá hafa skuldirnar lækkað hratt eða um 35 prósentur í hlutfalli við landsframleiðslu og af þeim löndum þar sem skuldsetning heimila telst mikil hefur ekkert land náð eins góðum árangri og Ísland.

Evrópskur samanburður á skuldum heimila 2003-2014

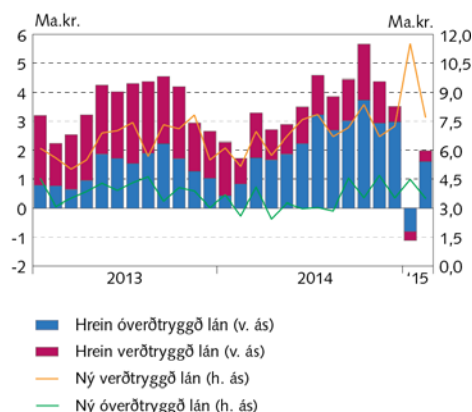
Heimildir: Eurostat, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.
FRÉTTIR: 14. APRÍL 2015, 10. APRÍL 2015

Ný húsnæðislán og skuldaaðgerð stjórnvalda

- Ný íbúðalán námu 123,3 ma.kr. á árinu 2014 en 42,8 ma.kr. þegar tekið er tillit til uppgreiðslna
- Um 64% hreinna nýrra íbúðalána á sl. ári voru verðtryggð sem er mikil breyting frá árinu 2013 þegar hlutfallið var 38%.
 - Raunvextir
 - Lá upphafleg greiðslubyrði verðtryggðra lána
- Á myndinni má sjá áhrif aðgerða stjórnvalda til höfuðstólslækkunar húsnæðislána
- Áhrifin til lengdar óljós og háð því í hvaða mæli heimili taka ný lán gegn því aukna svigrúmi sem þarna myndast

Ný íbúðalán innlánsstofnana¹
Janúar 2013 - febrúar 2015

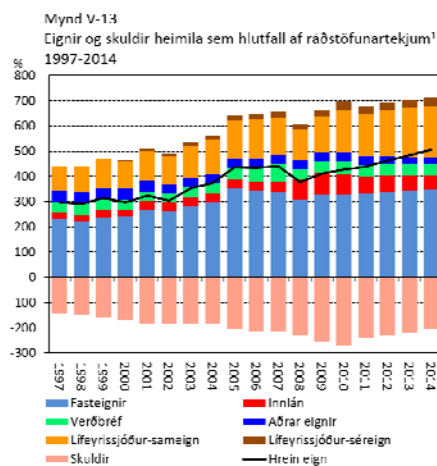

1. Viðskiptabankar og sparisjóðir.
Heimild: Seðlabanki Íslands.

Eignastaða heimila sjaldan verið betri

- Hrein eign heimila sem hlutfall af ráðstöfunartekjum hefur aldrei verið meiri en í árslok 2014 en áætlað er að hlutfallið hafi verið 505 prósentur í árslok 2014. Til samanburðar þá var hlutfallið um 380 prósentur í árslok 2008 og um 300 prósentur í árslok 1997.
- Ummerki fjármálaáfallsins eru þó enn til staðar sem sjá má meðal annars á fjölda einstaklinga á vanskilaskrá, gjaldþrotum einstaklinga og hjá einstökum aldurs og tekjuhópum.....

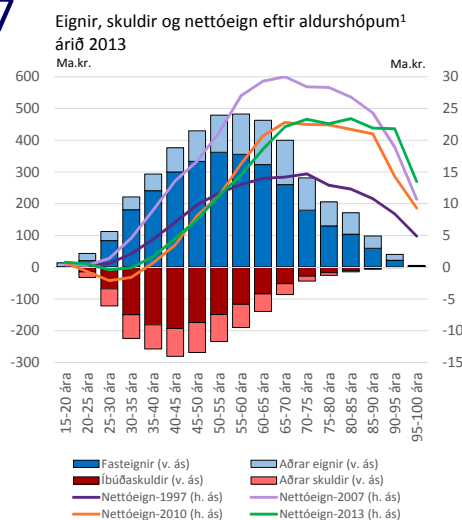

1. Lífeyrissjóðseign miðast við útgæðslu eftir 30% tekuskatt.
Heimildir: Hagstofa Íslands, Sælabanki Íslands.

Yngri einstaklingar enn með minni nettó eignir en 1997

- Skuldsetning er einnig meiri og nettóeignarstaða minni hjá yngri aldurshópum
 - Yngri einstaklingar eru því mun viðkvæmari fyrir ytri áföllum, eins og sveiflum í eignaverði, sér í lagi fasteigna, eða tekjum
- Eldri einstaklingar eru bæði með sterkari eignastöðu og meira af lausum eignum til að ganga á í áföllum
- Yngri einstaklingar eru enn með lakari nettó eingastöðu en 1997

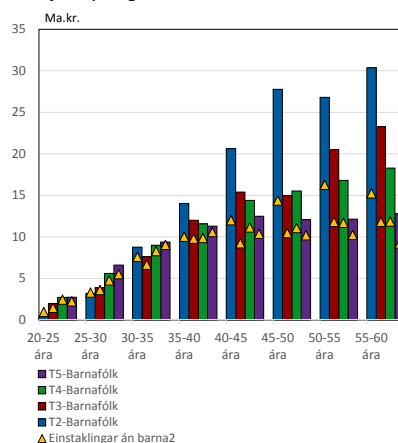
1. Vinstri ás sýnir heildareignir og skuldir hvers aldurshóps árið 2013 og hægri ás sýnir nettóeignarstöðu á einstakling á verðlagi ársins 2013.
Heimildir: Hagstofa Íslands.

Vaxtabyrði

- Á árinu 2013 var vaxtabyrði barnafólks 30-60 ára að meðaltali 15,7% af ráðstöfunartekjum en hún var 10,8% hjá barnlausum einstaklingum.
- Eldra barnafólk, þ.e. á aldrinum 45-60 ára, er með mestu vaxtabyrðina í öllum tekjuhópum.
- Allt bendir til þess að hér sé um hóp að ræða sem tók á sig miklar skuldir á árunum 2004-2008, þegar aðgengi að lánsfé var auðveldara, til að stækka við sig húsnæði.

Vaxtabyrði lána eftir tekjuhópum, aldri og fjölskyldugerð¹ Árið 2013

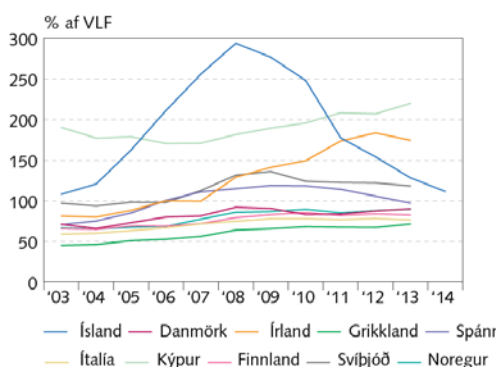

Skuldir fyrirtækja

- Skuldir íslenskra fyrirtækja voru um 111% af landsframleiðslu í lok árs 2014. Á árinu lækkuðu þær um 17 prósentustig en hægt hefur á skuldalækkun fyrirtækja, sem hófst eftir fjármálaáfallið.
 - Að raunvirði lækkuðu skuldir fyrirtækja um 6% en til samanburðar lækkuðu þær um tæplega 15% árið 2013.
- Mest var lánað til fyrirtækja í sjávarútvegi árið 2014, að teknu tilliti til uppgreiðslna, og voru hrein ný útlán til þeirra um 25 ma.kr.
 - Einnig var mikið lánað til fyrirtækja í byggingarstarfsemi árið 2014 eða um 19 ma.kr.

Skuldir fyrirtækja sem hlutfall af vergri landsframleiðslu í erlendum samanburði¹

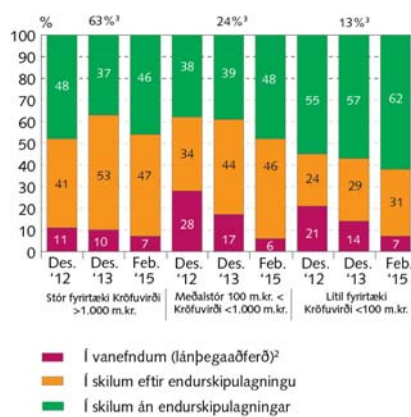
Áframhaldandi lækkun vanskil útlána bankanna

- Vanskil í útlánasöfnum stóru viðskiptabankanna þrígga til fyrirtækja, miðað við bókfært virði og lánþegaaðferð (e. cross default method), voru um 7% í febrúar árið 2015 og höfðu lækkað um rúm fimm prósentustig milli ára

- Á árinu 2014 lækkuðu vanskil stórra fyrirtækja um rúm 3 prósentustig milli ára en stór fyrirtæki eru um 63% af útlánabókum bankanna
- Vanskil meðalstórra fyrirtækja lækkuðu mest eða um 9 prósentustig milli ára og vanefndir lítilla fyrirtækja lækkuðu um 5 prósentustig

Staða útlána þrígga stærstu viðskiptabankanna til fyrirtækja eftir fjárhæð kröfu¹

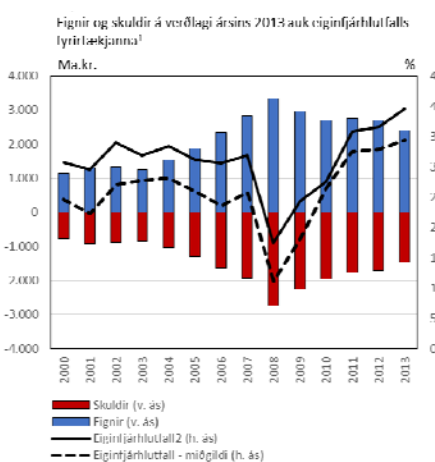

1. Móðurfélag, bókfært virði. 2. Útlán í vanefndum (e. non-performing loans) eru skilgreind sem lán í 90 daga vanskilum, frystingu eða greiðsla er talin ólíkleg. Ef eitt lán viðskiptavinar er í vanefndum eru öll lán viðkomandi viðskiptavinar talin í vanefndum (e. cross default method). 3. Hlutfall staðarflökks af heildarútlánum.
Heimild: Fjármálaeftirritið.

Batnandi staða 500 stærstu fyrirtækjanna

- Eiginfjárlutfall 500 stærstu fyrirtækjanna hækkaði um 3 prósentustig milli ára og var rétt tæplega 40% árið 2013.
- Að sama skapi lækkaði hlutfall langtímaskulda og fjármagns um 4,5 prósentustig milli ára og var um 51,9% árið 2013
- Skuldsetning 500 stærstu fyrirtækjanna hefur því ekki verið minni frá árinu 1997 en gögnin ná ekki lengra aftur í tímann

1. 500 veltumestu fyrirtækin miðað við rekstrartekjur. 2. Eiginfjárlutfallið er hlutfall samtölu eigin fjár og samtölu heildareigna fyrir lækjanna.
Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

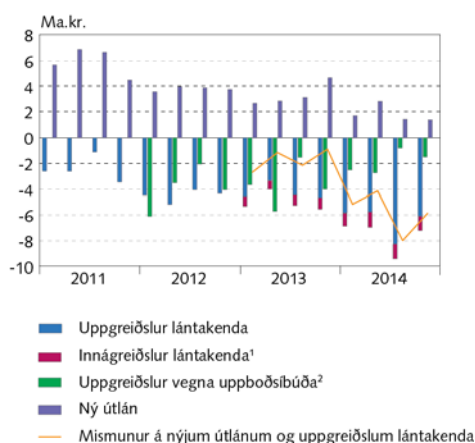
ÖNNUR MÁL OG RAMMAR

Íbúðalánasjóður

- Hagnaður sem nam 3,2 ma.kr. varð af starfsemi Íbúðalánasjóðs árið 2014 samanborið við 4,4 ma.kr. tap árið 2013
 - Samtals námu tekjufærslur vegna óreglulegra liða tæplega 5,1 ma.kr.
- Uppgreiðslur og innágreiðslur viðskiptamanna Íbúðalánasjóðs voru tæplega 30,5 ma.kr. á árinu 2014 samanborið við rúmlega 20,1 ma.kr. árið 2013. Uppgreiðsluvandi sjóðsins er því enn að aukast.
 - Aðgerðir stjórnvalda í skuldamálum geta leitt til þess að vaxtatekjur sjóðsins minnki um 900-1350 m.kr. árlega yfir meðallíftíma útlána sjóðsins

Uppgreiðslur viðskiptamanna Íbúðalánasjóðs og ný útlán

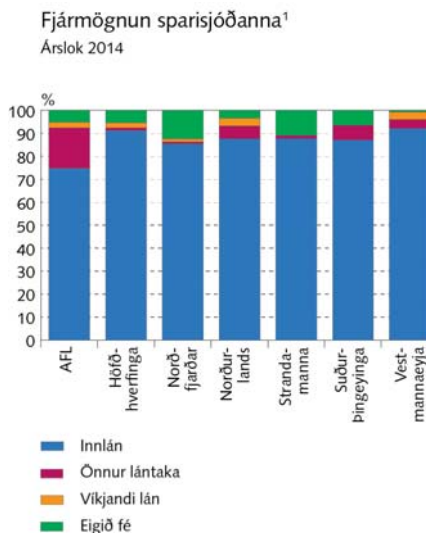

1. Gögn ekki aðgengileg fyrir 2011 og 2012. 2. Gögn ekki aðgengileg fyrir 2011.
Heimild: Íbúðalánasjóður.

Sparisjóðir

- Þrjár sparisjóðir af sjö voru reknir með tapi á síðasta ári
- Tap Sparisjóðs Vestmannaeyja nam tæplega milljarði og var eiginfjárhlutfall hans neikvætt í árslok 2014
 - Í lok mars komust stjórn sparisjóðsins og Landsbankans að samkomulagi um samruna félaganna og í kjölfarið tók stjórn Fjármálaeftirlitsins ákvörðun sem fól í sér samruna án skuldaskila
- Sparisjóður Norðurlands og Afl Sparisjóður voru einnig reknir með tapi á síðasta ári og eru með eigið fé undir eiginfjárkröfu Fjármálaeftirlitsins
- Aðrir sparisjóðir voru reknir með hagnaði og eiginfjárhlutföll þeirra voru nokkuð umfram eiginfjárkröfu Fjármálaeftirlitsins

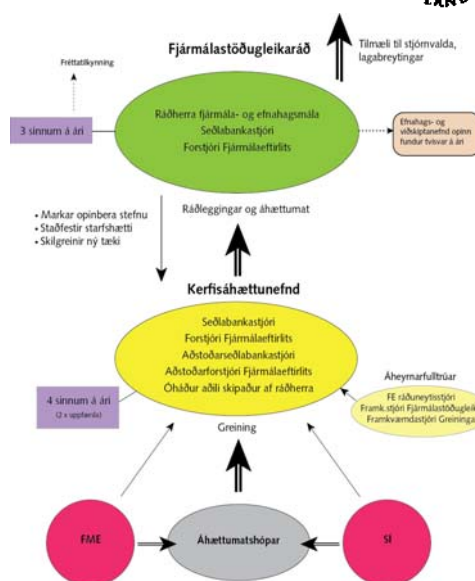

Fjármálastöðugleikaráð

Opinber stefna fjármálastöðugleikaráðs

1. Að vinna gegn óhóflegum útlánavexti, skuldsetningu og ójafnvægi á eignamörkuðum
2. Að vinna gegn óhóflegu gjalddagamisræmi og lausafjárskorti, sér í lagi í erlendum gjaldmiðlum
3. Að vinna gegn beinni og óbeinni áhættu af skuldbindingum vegna samþjöppunar og krosseignatengsla
4. Að vinna gegn áhrifum neikvæðra hvata og freistnivanda, einkum stofnana sem teljast kerfislega mikilvægar
5. Að vinna gegn óæskilegum áhrifum af óhóflegu fjármagnsflæði til og frá landinu sem getur magnað hagsveifluna.
6. Að vinna gegn smitáhættu og öðrum veikleikum í fjármálainnvíðum

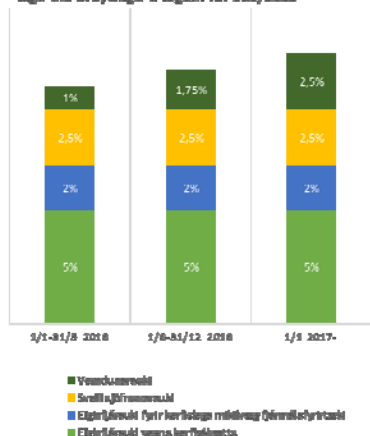

Fjármálastöðugleikaráð

- Er með ríkt hlutverk í að beina tilmælum til FME vegna eiginfjárauka fyrir fjármálafyrirtæki.
- Nýverið skilgreindi fjármálastöðugleikaráð fjögur fyrirtæki eða stofnanir sem kerfislega mikilvæg. Fyrirtækin eða stofnanirnar eru
 - Landsbankinn hf., Arion banki hf., Íslandsbanki hf. og Íbúðalánasjóður.
- Skilgreiningin felur meðal annars í sér að þessi fyrirtæki eða stofnanir munu lúta tíðara og umfangsmeira eftirliti í samræmi við kerfislegt mikilvægi þeirra.

Ívæðingartímabili og hámarksblástöð eiginfjárauka, skv. 43. g. frumvarps til laga um brýtingu á lögum nr. 161/2002

Varúðarreglur eftir fjármagnshöft

- Reglur um laust fé og fjármögnun
- Reglur um gjaldeyrisjöfnuð
- Takmörk á söfnun innlána erlendis
- Gjaldeyri slán óvarinna aðila
- Gjaldeyri slán til óvarinna aðila
- Stýritæki til að sporna við óhóflegu fjármagnsflæði

Helstu áhættuþættir

Áhætta í fjármálakerfinu hefur minnkað frá útgáfu *Fjármálastöðugleika* í október sl., einkum vegna þess að dregið hefur úr endurfjármögnunaráhættu innlendra aðila með lengingu á lánstíma skuldabréfa Landsbankans samhliða auknum viðskiptaafgangi

Losun fjármagnshafta

- Samspil við **uppgjör búa föllnu bankanna og skammtíma krónueignir erlendra aðila.**
- Nauðsynlegt að grípa til aðgerða..... en taka verður tillit til laga- og orðsporsáhættu.

Slit búa föllnu bankanna

- Háar fjárhæðir innlendra eigna koma í hlut erlendra kröfuhafa.

Skammtíma krónueignir í höndum erlendra aðila

Langvarandi fjármagnshöft

- Langvarandi fjármagnshöft geta veikt viðnámsþrótt fjármálakerfisins.

Grunnrekstur stóru viðskiptabankanna

- Þrátt fyrir góðan hagnað og sterka eiginfjárstöðu stóru viðskiptabankanna þriggja er þörf á að skjóta sterkari stöðum undir **grunnrekstur þeirra.**

Langvarandi fjármagnshöft

- Langvarandi fjármagnshöft grafa undan framleiðslugetu þjóðarbúsins og auka hættu á ójafnvægi á innlendum eignamörkuðum. Fjármögnunarkostnaður innlendra aðila erlendis er hærri en ella og höftin koma í veg fyrir áhættudreifingu eignasafna innlendra aðila. Langvarandi fjármagnshöft geta því veikt viðnámsþrótt fjármálakerfisins.

Losun fjármagnshafta

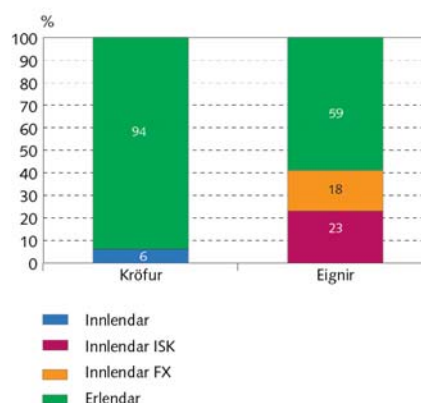
- Losun fjármagnshafta og samspil þess við uppgjör búa föllnu bankanna og skammtíma krónueignir erlendra aðila er einn helsti áhættuþátturinn fyrir fjármálastöðugleika í dag.

Slit búa föllnu bankanna

- Eignir búa föllnu bankanna voru 2.241 ma.kr. eða 112% af landsframleiðslu í lok árs 2014.
 - Er þetta talsverð lækkun eigna frá árinu áður sem skýrist það aðallega af útgreiðslu LBI til forgangskröfuhafa í desember sl. að fjárhæð um 403 ma.kr.
- Áætlað er að um 6,1% af undirliggjandi kröfum séu í raun innlendar og um 93,9% erlendar
- Um 59% af eignum föllnu bankanna eru erlendar og um 41% innlendar.
 - Af innlendum eignunum vega þyngst kröfur á nýju bankana, bæði innlán og skuldabréfakröfur, og eignahlutir í þeim.

Áætluð skipting eigna og krafna ILST í slitameðferð í innlendar og erlendar
Bókfært virði eigna 31.12.2014

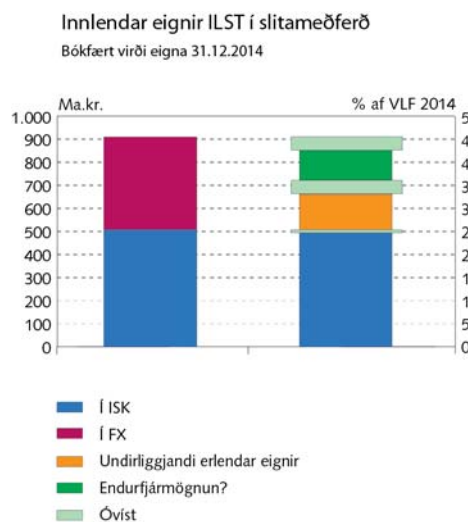

Heimildir: Fjárhagsupplýsingar og kröfuhafaskrár Giltis, Kaupþings og LBI, Seðlabanki Íslands.

Innlendar eignir búanna

- Innlendar eignir búa föllnu bankanna eru nú 910 ma.kr., þar af eru 507 ma.kr. í krónum og 403 ma.kr. í erlendum gjaldmiðlum
 - Um 30 ma.kr. af innlendu eignunum eru með beinum erlendum veðum
 - Um 185 ma.kr. með undirliggjandi erlendum eignum
 - Tæpir 200 ma.kr. verða væntanlega endurfjármagnaðir

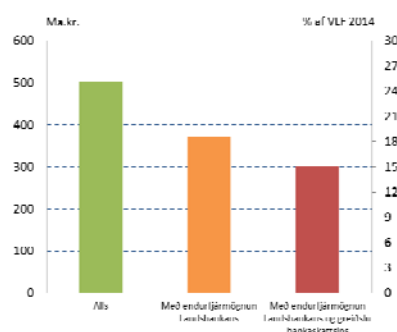
Heimildir: Fjárhagsupplýsingar og kröfuhafaskrár Glitnis, Kaupþings og LBI, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Ófjármagnaðar innlendar eignir búanna

- Því eru ófjármagnaðar innlendar eignir sem koma í hlut erlendra kröfuhafa rúmir 500 ma.kr. eða um 25% af landsframleiðslu
 - Útgreiðslur á þessum eignum til erlendra kröfuhafa í erlendum gjaldmiðlum munu setja þrýsting á gengi krónunnar og/eða gjaldeyrisforðann
- Sé gert ráð fyrir að Landsbankinn endurfjármagni skuldabréfin við LBI á erlendum lánsfjármörkuðum lækka ófjármagnaðar innlendar eignir í um 370 ma.kr. eða um 19% af landsframleiðslu

Ófjármagnaðar innlendar eignir sem koma í hlut erlendra kröfuhafa¹
Mismunandi forsendur. Bókfært virði eigna 31.12.2014

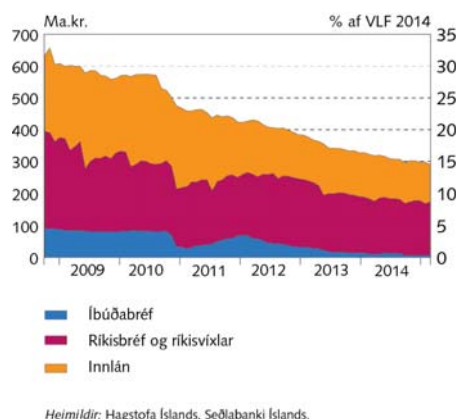
1. Miðað við jafna skipingu eigna milli kröfuhafa.
Heimildir: Fjárhagsupplýsingar og kröfuhafaskrár Glitnis, Kaupþings og LBI, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Skammtíma krónueignir erlendra aðila

- Skammtíma krónueignir erlendra aðila, aflandskrónur, námu um 291 ma.kr. eða tæplega 15% af VLF í lok febrúar sl.
 - Lækkuðu um 32 ma.kr. eða um 1,5% af VLF á síðastliðnum tólf mánuðum.
- Samþjöppun hefur átt sér stað á eignarhaldi skammtíma krónueignanna á síðustu árum enda er erlendum eigendum þessara eigna heimilt að selja þær öðrum erlendum aðilum óháð höftum
- Þátttaka í útboðum síðustu ára, styrking aflands gengis og viðskipti með þessar eignir bendir til þess að líklegt sé að þessir fjárfestar séu verðnæmir

Skammtíma krónueignir erlendra aðila
Október 2008 - febrúar 2015

Losun fjármagnshafta

- Ein af forsendum þess að hægt sé að losa fjármagnshöftin, án hættu á umtalsverðum óstöðugleika á gjaldeyrismarkaði eða þrýstingi á gjaldeyrisforðann, er að lausn finnist á þeim vanda sem stafar af greiðslu ófjármagnaðra innlendra eigna búanna til erlendra kröfuhafa
- Jafnframt þarf að grípa til aðgerða til að lækka eða binda hvikular krónueignir fyrir losun hafta ella er hætta á verulegum óstöðugleika á gjaldeyrismarkaði
- Útfærsla þessa mun þó einnig þurfa að taka tillit til laga- og orðsporsáhættu sem oft fylgir flóknum og erfiðum aðgerðum, sem í þessu tilfalli gæti tafið opnun erlendra lánamarkaða fyrir innlendum aðilum

TAKK FYRIR